

hvilket han privat dimitteredes til Københavns Universitet af Biskop *Geir Vidalin* i Reykjavik. Som man ser, har Biskoppen tydelig nok Syn for Bjørn Gunnlaugssons sjældne Evner, og det er ikke uden en vis Rørelse, at man — selv i det opstyrede akademiske Klædebon — læser om, hvorledes Bjørn Gunnlaugsson uden Vejledning har sat sig ind i Matematikens vanskeligste Grene og hvor stor Pris Biskoppen sætter paa den tyveaarige Yngling. Testimoniet lyder i dansk Oversættels saaledes:

„Læserne hilses!

Ynglingen Bjørn Gunnlaugsson, som vi med disse Linjer stille eder for Øjne, I, de gode Kundskabers og Videnskabernes Udøvere og Velyndere! er et lysende Exempel paa, at heldige Sjælsevner, naar de bruges med utrættelig Flid, endog kunne overvinde selv de største Vanskeligheder, der pleje at møde dem, som elske Lærdommen; thi denne Yngling har hartadt med egen Flid lettelig og i kort Tid gjort saa store Fremskridt; i boglige Sysler, som andre under gode Læremestres Vejledning næppe naaede paa lang Tid og med meget Arbejde. Det er min Pligt til eders Fornøjelse i faa Ord at give eder denne lovende Ynglings Levnedsskildring. Han er født i Aaret 1788 efter Kristi Fødsel paa Tannstadir inden Húnavatnssýssel; hans Fader er Gunnlaug Magnússon, en fattig Bonde, men ingens Undermand i Dyd og prøvet og oprigtig Hengivenhed imod sine Venner; han er desuden begavet med saa dygtige og heldige Aandsevner, især i stereometrisk og geometrisk Videnskab, at han lettelig fortjente at kaldes vor Øs Archimedes, hvis han ikke havde manglet Formue og Vejledning i Udøvelsen af sin Kunst, lege artis. Til Vidne om, at jeg ikke har rost ham for meget, ere de nye Maskiner, som han har givet os til at udmaale den Vejstrækning, hvorover man rejser, til at drage Fiskerbaade paa Land med og til at ro med, foruden andre, der som nyttige love deres Ophavsmands ypperlige Snille. Af slig Fader er vor rosverdige Yngling født, han, som strax i Barndommen begyndte at øve sin Faders Kunster og — hvad man med rette kan undres over, — uden Vejledning gjenneemgik ikke blot løselig begge Slags Regningsarter (Trigonometri), Indenrummaaling (Stereometri), det endeliges og det uendeliges Udregning (calculus finitorum et infinitorum), Ligevægtskunst (staticam), Bevægelseskunst (mechanicam) og flere Dele af den naturlige Maalingskunst; men lærte dette saa vel, at han med sin grundige Lærdom kunde lette Faderens Arbejde meget. Desuden har han lært saa vel latin, græsk og andre Videnskaber, der dyrkes i vore Skoler, i to Halvaarstimer (thi længere Tid kunde hans Fader ej paa Grund af knappe Kaar koste hans Undervisning her) under Vejledning af Hr. Haldor Aumundarsson, ærværdig Præst til Hjaltabakki, at han, sendt til os, og i Nærværelse af de Lærdomsvelyndere, som her i Byen ere til Stede, blev overhørt og fik i Maalingskunsten saa vel den teoretiske som den praktisk anvendte „udmærket Ros.“ I latinsk Stil, Oversættelse fra latinske Forfattere, i dansk Sprog, Historie, Geografi, i græsk Sprog og det nye Testaments Udlægning, i Religion saa vel den naturlige som den aabenbarede „megen Ros.“ I tysk Sprog „Ros.“ Denne vor Yngling har et ypperligt Nemme, en lykkelig Dømmekraft, en fortrinlig Flid og en udmærket moralsk Tænke- og Handlemaade, mere afpasset efter Fortidens Simpelhed end Nutidens Mode. Han foredrog fra Prædikestolen, saaledes som det er Skik her, en vel udarbejdet Tale. Endelig udskrive vi denne vor rosverdige Yngling, som efter min Dom har naaet det Lærdomsmaal, som den kongl. Forordning om Examen artium kræver, og ønske vi ham af Hjertet alskens Lykke.

Reykjavik den 2den April 1808.

*Geir Vidalin.*“

Det eneste eksisterende Exemplar af dette Dokument vil jeg afgive til „det islandske litterære Selskabs“ Manuskriftsamling i Kjøbenhavn.

*M. Fridriksson.*

**Trosbekjendelser paa Jorden.** Man regner, at der for de 1400—1500 Millioner Mennesker, som findes paa Jorden, efter Trosbekjendelsen kan opstilles følgende Tal:

Kristne . . . . .	400 Mill.
Budaister . . . . .	350 —

Muhamedanere . . . . .	200 Mill.
Bramatilbedere . . . . .	henv. 200 —
Jøder . . . . .	6—7 —

I Evropa er der 150 Mill. romersk-Katolikker, 80 Mill. græsk-Katolikker og 80 Mill. Protestanter. Af Muhamedanerne betragte 100 Mill. Sultanen i Konstantinopel som deres religiøse Overherre, medens de øvrige staa under Sultanen af Marokko, Sjahan af Persien og andre ringere Overhoveder.

*Valdemar Schmidt.*

**Navnet Odessa.** Det arkæologiske Selskab i Skt. Petersburg har for kort siden givet en Meddelelse om, hvorledes det er gaaet til, at Odessa har faaet sit Navn. Byen anlagdes 1794 af Katarina den anden, der vilde gjøre den til Landets sydlige Hovedstad; men hvad Navn skulde den have? Den mægtige Kejsersindes Hoffolk ilede med at finde paa Navne, og man havde snart ikke mindre end 47; men hun forkastede dem alle. Den 6te Januar 1795 var der Bal paa Slottet, og en lærd Akademiker — fortælles der — foreslog da Kejsersinden, at hun skulde kalde den *Odessos*. „Det er godt“, svarede Kejsersinden, „jeg gaar ind paa, at Byen skal have dette Navn, men i Hunkjøn; thi det er kortere og simplere. Byen skal hedde *Odessa*.“ — „Odessa“ er nu vistnok ikke simplere end „Odessos“; men da Kejsersinden havde sagt det, maatte alle jo tro det, og „Odessa“ blev et af de sjældne kvindelige Bynavne i det russiske Rige.

*Valdemar Schmidt.*

**Kirgisernes Russificering.** Imedens Engskmændene i Indien og andre Steder i det hele lade deres mange Under-saatter af fremmed Rod blive i al Rolighed, uden at træde hindrende i Vejen hverken for deres Religion eller andre Sædvaner, bæere Russerne sig anderledes ad. Efter en Korrespondance fra Omsk, der staa i *Revue orientale de Saint Petersburg*, søge Russerne nu at russificere Kirgiserne, og dette sker paa følgende Maade:

Enhver kirgisisk Landsby har faaet Ordre til at sende en lille Dreng eller Pige til en russisk Opdragelsesanstalt, og naar de smaa komme dertil, maa de ikke tale andet end russisk. Kirgiserne ere ikke tilbøjelige til at lystre denne Befaling, ved hvilken deres Børn maa give slip paa deres Sprog, Sædvaner og Religion; men de ere nødtte til at give efter, da de vide, at de russiske Embedsmænd i modsat Fald tage Børnene med Magt. Adskillige af Kirgiserne have nu fundet paa en Udvej; de rigere af dem kjøbe nemlig Børn hos deres fattigere Stammefrønder, og paa denne Maade er Handelen med Børn, der hos disse Folk har været tilintetgjort i et Aarhundrede, atter kommen i fuld Flor.

For at undgaa Skandale har man fundet paa at give det hele Udseende af, at det sker ved „frivillig Subskription“ i de kirgisiske Landsbyer. Saadanne „frivillige“ Subskriptioner bruges igjvrigt til mange Ting; Kirgiserne have givet „frivillige“ Bidrag til Teatret i Omsk og i højere Pige-skole samme Steds. Man har ogsaa faaet dem til at bidrage til et Mindesmærke for Kemikeren Liebig, og da de spurgte, hvad det var for en Mand, svarede der, at det var en stor russisk General.

*Valdemar Schmidt.*

**Et Bjærg af Sølvmaalm i Aljaska.** Til Trods for de umaadelige Mængder af Guld og Sølv, som ere bragte for Dagen i Amerika, synes det, som om man kun har nødig at lede for at finde nye Lejer af disse Metaller. Forrige Aar gik et Skib ind i Fiskefloden i Aljaska for at faa fersk Vand, og der kom nu nogle indfødte om Bord, som raadede Skibets Førere til at gaa nogle Mile højere op i Floden, hvor de vilde finde godt Vand i Overflødighed. Dette skete ogsaa, og de indfødte viste dem dér nogle Stykker af et Metal, som hverken de eller Skibsfolkene kjendte. Disse Stykker vare fundne i Jorden paa Toppen af en lille Høj; der blev gravet 6 Fod ned, og der fandtes da et Lag, som syntes udtømmeligt. Efter Tilbagekomsten til San Francisco blev Metallet undersøgt, og det viste sig da at være Sølvmaalm, der havde en Værdi af 8,000 Dollars pr Ton.

*Valdemar Schmidt.*